

במתנה

דפיו זהב

על מה שבזר זכאי.

הרבנית ימימה מזרחי

בעריכת יקרת פרידמן

גיליון 244

חול המועד סוכות ✧ תשרי ה'תש"פ (10/2019)

מודעים לשמחה

א. העצה מאמא שתמיד אוספת אותי

חכמינו המקובלים היו אומרים: כשאתם נכנסים הערב לסוכה בפעם הראשונה, נשקו את ארבע הדפנות; **סכתה לראשי ביום נשק**.¹ ביום שמנשקים את הדפנות של הסוכה, מרגישים מוגנים כל השנה כולה. ומה באמת הכוח של הסוכה הזו, למה היא עושה לנו כזו שמחה ענקית בלב? במוסר של הסוכה יש תובנה מדהימה. ה"שפת אמת" אומר לנו שאחרי יום הכיפורים קשה לשמוח, כי שמנו את הדגש על מה שהחטאנו, על מה שהפסדנו, על מה שעשינו לא טוב. ועכשיו מגיע המבנה שהכי מזכיר בעולם חופה ואומר לנו: המציאות לא מושלמת? תתפן. תקשטו. וזה עושה שמחה.

זו אומנות נשית מדהימה. בהיסטוריה, במדבר, מיד למחרת יום הכיפורים נשים נאספות, אוספות בדים, חוטי זהב, חוטי שני, נחושת, כסף, ואומרות: "בואו נקשט את המציאות כשם שהיא". זו אומנות שנראית לזרים כמו שקר וצביעות; מה את צובעת את עצמך ככה, למה זה טוב, קישוט?

אני יושבת לפעמים אצל אמא שלי. היא אושיה מרוקאית. העוז של נשים מרוקאיות זה לקום כשהכי קשה בעולם. ואני מתייבבת אצלה: "אמא, קשה לי. אמא, אני מתפרקת". והיא נותנת לי זמן לבכות ואז פוקדת עלי, וזה המוטו של אמא: "עכשיו תאספי את עצמך". זה נותן לי כוחות אדירים.

זה חג האסיף. אתם צודקים, החטאתם, פספסתם. המון טוהר הלך. ועכשיו - תאספו מהדברים הכי פשוטים: קרשים. וקצת רואים את השמים כי יש חורים בבית הזה, הוא לא כזה מושלם. והדפנות, כמה שאנחנו לא מנסות לייצב אותן... והילדים האלה, כל אחד והסיפור שלו. ופשוט תחבקו.

אז החיפוי, החופה, הסוכה הכי מופלאה זה לקחת את הילד הזה, האישה הזו, ההורים האלה, האחות הזאת, על מורכבותם, ולחבק

¹ תהילים ק"מ, ת.

² שיר השירים ב', ו.

אותם. **שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני**² - האר"י הקדוש כותב שהסוכה, במידותיה, בנויה כמו חיבוק.

כאן תמיד הלב נצבט לי. יש נערים בזולה הירושלמית שעברו חיים לא פשוטים בכלל. ומישהו מדהים עשה מהם להקה כזאת והם שרים: "כל זה כי אין אהבה, כל זה כי אין חיבוק, כל זה כי אין מילה טובה, כל זה כי יש כאן לב סדוק". הם שרים את זה והלב באמת נסדק כי את יודעת שאם מישהו גדול דיו היה מחבק אותם על חסרונותיהם, מרים להם את החופה הזמנית הזאת...

אז יש נשים שיבכו על כל קמט, על כלה שלא מוצאת חן בעיניהם, על הערה שהוא אמר ועל תבשיל שלא עלה יפה וכאן תבוא החוכמה של הסבתות העתיקות שלנו: "תהיי ג'דה. תאספי את עצמך, תקימי את קורותיך, תקימי את קירותיך, וקדימה!" יודעים למה - כי כל החג הזה הוא הקפות. מקיפים בבית הכנסת את הבמה. הסוכה מקיפה אותנו כענני כבוד. ותקשיבו, בלב כל ההקפה הזו יש משהו שווה דיו כדי להיאסף עברו. ונכון, כל אחת מאיתנו היא דופן שמתפרקת לכיוון אחר, אבל אם נחשוב על המשפחה, על העם שלנו, על הארץ היפה הזו, על התורה הנהדרת הזו שנקיף אותה בעזרת השם בשמחת תורה, שווה להיאסף בשבילם. שווה לתת ידיים.

אז ארבעת המינים הנהדרים, שבאמת מייצגים כל אחד פלח אחר בעם - טוב, כמה תתפזרו? הרי הבחירות שהיו השנה הן הנצחת השבר. אבל אם יש משהו חשוב דיו כדי שתשימו סביבכם חבקים ('קוישיקלך') ותיאספו סביב משהו חשוב דיו - יאללה קדימה, תאספי את עצמך. קחי את הילדה לא הכי יפה, הילד לא הכי מושלם והפנים לא הכי חלקות ותקיפי הכל בחיבוק.

הסימן של זה הוא הכיסא הריק בסוכה. אין מישהי שאין לה כיסא ריק במשפחה, איזשהו צער - בריאותי, לא עלינו, כלכלי, רווקות. סביב הכיסא הזה אנחנו בונים כתלים, שרים סביבו, מקשטים אותו. בואו נאסוף את השברים שלנו ובחומרים שיש לנו, נשמח שמחה גדולה. הלוואי שנזכה לזה.

ב. רעמים, ברקים. נשנע את העולם

"והרוח תקום ובטיסת נדנדות יעברו ברקים מעליך" (נתן אלתרמן). יש כאן תיאור עליז כל כך של נדנדות בגינת ילדים שאם את לא מנמיכה את הראש - וואו! הן יכולות לפגוע בך. ובכל זאת מה שקרה השבוע היה כל כך לא עליז. תזכורת לא-עליזה של הטבע. כזו פגיעה ישירה וכואבת. זה קרה ביום של יצחק, האושפיזין. יצחק, שמידתו גבורה ובעוד כמה ימים אנחנו "מזכירים גבורות גשמים". אנחנו אומרים: **אתה גיבור לעולם ה', משיב הרוח ומוריד הגשם**. ועל הרעם הראשון בירכנו: **ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שכחו וגבורתו מלא עולם**.

"כוחו" - זה הפוטנציאל של הא-ל: **הגדל הגבר והנורא**. הוא יכול לשטוף את העולם, לא עלינו. אסונות טבע נוראיים יכולים להתרחש. ואז מגיעה הגבורה. "גבורה" היא איפוק הכוח, ההתגברות על השטף. בדיוק מה שמתחנן עליו חוני המעגל כשהקב"ה מוריד גשם ששטוף הכל בעוצמה נוראה: "לא כך! לא כך נתכוונתי, ריבונו של עולם!"

ויש, לדעתי, בסיפור הנורא הזה, בשורה גדולה כל כך: הטבע הוא לא-טבעי, יש פה מהלך אלוקי גדול מאיתנו בהרבה ועם זאת, ניתן לנו הכוח לווסת את העוצמה האלוקית, לווסת את עוצמת הטבע, מכוח התפילה שלנו.

וזה כל כך מדהים. אתם בעצם תחליטו באיזו עוצמה יפגשו השמים את הארץ. כשה' בורא את האדם, הוא אומר: "הנה הברייה שתדע לחבר את השמים לארץ. הנה הברייה שתווסת נכון את המים, שתדע להתפלל עבור הגשם".

הבשורה הנהדרת היא, כמו שאנחנו תמיד לומדות ונלמד בעזרת השם ביחד בשיעור להושענא רבה: אנחנו משנעות את השמים. אני ואתה נשנע את העולם! אנחנו נחליט באיזו עוצמה יטוסו הנדנדות מעל לראשינו.

זה הכוח המדהים שקוראים לו "שלום". יש בשמים שתי עוצמות אדירות: הראשונה - מים. השנייה - אש. ועל זה נאמר "עשה **שלום בְּמִרוֹמָיו**". כי כשהשמים והאש נפגשים במרום, ראינו השבוע איזו סכנה קטלנית זה יכול להיות. ופתאום אנחנו עושים משהו מלמטה, קוראים לו "סוכת שלום". וחז"ל אומרים שהסוכה מצילה מאש נוראה וממים נוראיים. **וְסִפָּה תִּהְיֶה לְצֵל יוֹמָם מִחֶרֶב** (מיובש, משמש קופחת) **וְלַמַּחְסָה וְלַמַּסְתוֹר מִזֶּרֶם וּמִמָּטָר**.³

אז הסוכה השברירית הזו, מעצם זה שעשינו אותה כאן למטה בכפות ידינו, מסוגלת לעשות שלום בין כוחות כל כך מפחידים, האש והמים. היא מסוגלת לגונן עלינו. זו אמירה יפה כל כך, כי את מביטה בסוכתך והיא מאד דלה. כל כך הרבה סוכות קרסו הלילה ברוחות. ואת מסוגלת, אומר הקב"ה. את מסוגלת לעשות שלום בחיך, על אף שאת מתהלכת באמת בין דברים כל כך מפחידים, אש ומים, את יכולה לעשות ביניהם שלום. כשאת

³ ישעיהו ד', 1.

עושה בנפשך שלום, כשאת מבינה שיש לך כוחות דלים אמנם אבל הם משנעים את השמים, והקב"ה כל כך כל כך קשוב לך וכל כך רוצה לתת לך הבנה על הגבורה שלך לווסת את גבורות הגשמים.

את כל כך אהובה. בנית כזו סוכה של ציפייה, של שלום, עם מה שיש לך, עם מה שאין לך. וזה כוח שמשנע את השמים.

"גם בתוכנו מחכה שותקת חלקת ארץ קטנה, חרבה. והגשם שלנו איחר לרדת, הגשם שלנו טרם בא. אך הגשם שלנו יבוא, עננים כבר זעים במרחק. הגשם שלנו קרב קרב בצעדי ענק".⁴ למה - כי נשים מחליטות לחכות לו. לעמוד בחלון, לעשות משהו. הקשב לנשים בחלון, גשם אדיר ונוהם. הקשב איך קוראות הן בזו אחר זו: "הוא חוזר!" עוד לפני שהוא חזר, עוד לפני שהגעת הביתה. בנית כזו סוכה של ציפייה, של שלום, עם מה שיש לך, עם מה שאין לך. וזה כוח שמשנע את השמים.

אנחנו בימים של שמחת בית השואבה. **מי שלא ראה שמחת בית השואבה - לא ראה שמחה מימיו**.⁵ זאת שמחת שואבה. שואבים מים, מהגיאון. מנסכים אותם. מה קשור המילה "בית", מה זה בית השואבה, איפה זה?

והתשובה: התורה נבראה ב-ב'. כי מעשה הבריאה היה באמת פירוד ענק בין השמים לבין הארץ. זה נהיה שני דברים, ב' דברים ובעיקר ביום ה', ביום השני, יש פרידה גדולה בין השמים לבין הארץ. הקב"ה מפריד בין מים עליונים למים תחתונים. ומאז, המים התחתונים בוכים, אומרים המקובלים, כי הם כל הזמן רוצים לחזור אל הבית. והקב"ה מנחם אותם ואומר להם: בניסוך המים על גבי המזבח, אתם שוב תרגישו בית. לכן, השואבה זה בית. הקב"ה במעשה הבריאה ברא את האפשרות לחזור הביתה.

על הברק מברכים "עושה מעשה בראשית". וחז"ל מבארים לנו: ברא-שית, הוא ברא את השיתין של המזבח, אותם הצינורות שדרכם פגשו המים התחתונים, מי התהום, את השמים בחג הסוכות, בזמן שמחת בית השואבה.

מי שלא ראה שמחת בית, כשעדין אין בית, אבל יש שמחה בהבנה שאנחנו יכולים להפגיש את השמים עם הארץ. אנחנו יכולים לשבת על נדנדות ברוח, ולצחוק צחוק גדול. מי שלא הבין את השמחה הזו בדרך אל הבית, את הסוכה הרעועה הזו - בסוכת העראי שהחיים שלך נראים כמותם, לא ראה שמחה מימיו.

וזו גבורה, גבורה מאד גדולה. אנחנו הולכות להיות גיבורות השנה הזו. אנחנו הולכות להקים סוכה מהחומרים שיש לנו, ולבקש מהקב"ה לעבור את השנה בשלום, בין האש לבין המים. מבקשות גשמי ברכה, מבקשות שיכסה אותנו בכל ערב בשמיכה

⁴ "גשם הקשב לנשים", מילים: תרצה אתר. לחן: נפתלי אלטר.

⁵ משנה מסכת סוכה פ"ה, ב.

המהממת הזו שנקראת "שלום": **הַשְּׂכִיבְנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מִלְּכָנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם וּפְרֵשׁ עֲלֵינוּ סֶכֶת שְׁלוֹמָךְ.**⁶

מדהים. שמעתי השבוע מומחית אומרת שאפילו אם היתה איזו סככה על החוף, הברק היה פוגע *בה*, ולא היו נפגעים. היא יכולה להיות כולא-ברקים, סוכה, של 15,000 ואט, שזו העוצמה של ברק. מה, הסוכה הרעועה הזו? כן. שבו בתוכה כמה שיותר, **משבח אני את העצלנין שאין יוצאין מבתיהן ברגל.**⁷ זה לא להיות כלואים בתוכה, אלא לכלוא ברקים ולהינצל. זה להרגיש שמחה של בית.

~ לקראת הושענא רבה, יום החותם - פדיון נפש

עם ר' חיים מזרחי ~

<< עדין אפשר להצטרף >>

מוצאי השבת הקרוב יהיה ליל הושענא רבה. זמן מיסטי מאד, שידוע כ"יום החותם". שערי השמים פתוחים והזמן מסוגל לישועות גדולות.

בלילה הזה ר' חיים מזרחי, בעלה של הרבנית ימימה, ראש ישיבת אבני קודש וראש ישיבת המקובלים "לשם" בנחלאות, שוב עורך פדיון נפש, זו הפעם השלישית בעונת החגים.

כל מי שרוצה להיחתם לשנה של בריאות, פרנסה והצלחה מוזמן להשתתף. בתרומה של 160 ש"ח לאדם, כמניין "כסף" וכמניין "צלם", משיבים את צלם האלוקים שהתעמעם עם הזמן וממתיקים דינים.

ר' חיים עורך את פדיון הנפש עם מטבעות עתיקים וכוונות מקובלים. כל ההכנסות הן תרומה למקום המיוחד הזה, הישיבה לנערים שהקימו ר' חיים ור' ימימה. כל תרומה עוזרת לנו להאכיל ולפרנס את הנערים שמוצאים אצלנו בית חם ואוהב. בתרומותיכן, אתן פודות את נפשכן ואת נפש עשרות הנערים של בית אבני קודש, נערים שהגיעו לכאן מהרחוב, ומצאו בבית אבני קודש מי שמאמין בהם ובכל הטוב שעוד מחכה להם.

תרומה מאובטחת ופשוטה לפדיון נפש - בקישור הזה:

<https://www.avneikodesh.com/blank-1>

ואפשר גם בטלפון: 073-730-1724 או 054-626-7100

עד מתי? ר' חיים יערוך פדיון נפש עד שמחת תורה!

⁶ תפילת עמידה, ברכת "השכיבנו".

⁷ תלמוד בבלי, סוכה כז, ע"ב.

ג. קבלו את הבשורה הכי הכי נהדרת שיכולה להיות: כל הזמן משהו קורה.

לנשים קוראים, כמו לכתלים של הסוכה, "קורות". קורות בתינו. נשים, אנחנו כל הזמן קורות - We are happening! 😊 הפנינג ענק ואם יש משהו משמח בעולם, הרי זה להבין, שכשנראה לכם שדבר לא קורה, כל הזמן קורה.

השבת הזו אנחנו קוראים בספר קוהלת. זה הספר הכי פסימי בתנ"ך. איך הוא אומר, שלמה המלך - **וְשִׁנְאַתִּי אֶת הַחַיִּים.**⁸ אני לא אוהב, ה' ישמור, את החיים האלה - ולמה? מפני שאתם רואים כל הזמן שהכל חוזר על עצמו. אומרים לנו: חכו למשיח עוד שנה. חכו לגאולה עוד שנה. והכל חוזר על עצמו. **סוֹבֵב סֹבֵב הַיָּלֹךְ הַרוּחַ וְעַל סִבִּיבֹתָיו שָׁב הַרוּחַ. כָּל הַנְּחָלִים הַלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מְלֵא. אֶל מְקוֹם שֶׁהִנְחָלִים הַלְכִים שָׁם הֵם שָׁבִים לְלַכֵּת...**¹⁰ הכל חוזר על עצמו אז למה אני אחכה ואיך אפשר לומר לי שמשהו קורה? שום דבר חדש לא קורה!

ופתאום בפרק הכמעט אחרון, פרק י"א, הוא שוב מדבר על המים. על המחזור הזה של המים. נכון, אל מקום שהנחלים הולכים, שם הם שבים ללכת - אבל, מה קורה בדרך כשנראה לך ששום דבר לא קורה והמים זורמים וממשיכים לזרום? בסיפור הזה יש מחזור חיים מדהים של הטבע: **אִם יִמְלֵאוּ הָעֵבְרִים גֶּשֶׁם עַל הָאָרֶץ יִרְקוּ וְאִם יִפּוּל עֵץ בְּדָרוֹם וְאִם בְּצַפּוֹן מְקוֹם שִׁפּוּל הָעֵץ שָׁם יִהְיֶה.**¹¹

מה הכוונה? תבין, בן אדם: כאשר המים זורמים, הם מתאדים. הם הופכים לעבים (עננים). והם מגשימים גשמים. אותם מים ממוחזרים, אותה אישה שמרגישה חוזרת על עצמה, ואיך הכל חוזר על עצמו ועדין, שום בישול לא חוזר על הבישול הקודם. זה תמיד טעם אחר, למה - כי משהו קורה באמצע ולדבר הזה קוראים **"מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם"**.

כל כך הרבה פעמים מביטים בילד או בבן זוג ואומרים: איך, איך? איך תיכנס רוחניות בבן אדם הזה **כְּאִשֶׁר אֵינָךְ יוֹדֵעַ מֵה דֶרֶךְ הַרוּחַ כְּעֵצָמִים בְּבֶטֶן הַמְּלֵאָה, כִּכָּה לֹא תִדְעַ אֶת מַעֲשֵׂה הָאֱלֹקִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת הַכֹּל.**¹² זאת אומרת, יש תינוק בתוך בטן. אני רואה שהוא פה, בולט שהוא פה, אבל איך בבטן האטומה הזו אמורה להיכנס רוח חיים, הרי זה לא מקום שיש בו רוח ואיך הוא יהיה רוחני, איך היא תהיה פתאום רוחנית?

ונכון שגם בגשם אתם לא יודעים איך הוא מגיע? אתם צריכים לשאת את העיניים למעלה ולדעת שכל הזמן קורה. ואפילו הילד הזה, שמרגיש כמו עצם בבטן המלאה, תקוע כמו עצם בגרון, רוחניות יכולה להיכנס אליו. דווקא כשהכל נראה מתפרק,

⁸ קוהלת ב', יז.

⁹ קוהלת א', ו.

¹⁰ שם, א, ז.

¹¹ שם, י"א, ג.

¹² שם, י"א, י.

כשעץ נופל, כמו שאומר קוהלת, באותו רגע שהוא נופל כל הזרעים מתפזרים לכל עבר ויכולים לגדול מחדש.

אני כל כך אוהבת את דברי ה"אמרי פנחס", רבי פנחס מקוריץ, שאומר שכשהכל נראה מתפרק, בעוד כמה ימים כשנוציא את הטבעות מארבעת המינים וכל היופי הזה יתפזר לו ונלך אל ימי החול, כל כך הרבה טבעות מתפזרות בעולם והמון בנות שכבר לא האמינו בזיווגן יכולות עכשיו-עכשיו לקבל טבעת חדשה. כי כל הזמן קורים דברים.

וגם כשעץ נופל... היום היארציית של דודי הגדול, הרב משה רוטשילד שבאמת פתאום כרע נפל, ממש לפני שנה. ומה, כל העץ הגדול הזה נופל ומה יישאר ממנו? ו-וואו. כמה זרעים התפזרו לעולם, כמה תינוקות בבית החולים הזה, "מעייני הישועה", שהוא ייסד והשאיר אחריו. **וְשִׂאֲבֹתֵם מִיָּמִים בְּשִׁשׁוֹן מְמַעֲיָנֵי הַיְשׁוּעָה**.¹³ אנחנו אולי דור שנראה כמו הושענות חבוטות שלא יודעות שום דבר אבל ה"אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָא!" - זה קורה, לגמרי.

בצוות העריכה: הדסה סאסי

¹³ ישעיהו י"ב, ג.